

**Resumé af Kommissionens beslutning
af 11. november 2009
om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 81 og EØS-aftalens artikel 53**

(Sag COMP/38.589 — Varmestabilisatorer)

(meddelt under nummer K(2009) 8682)

(Kun den engelske, tyske og franske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2010/C 307/05)

Den 11. november 2009 vedtog Kommissionen en beslutning om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 81. I overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 30 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 offentliggør Kommissionen hermed parternes navne og beslutningens hovedindhold, herunder de pålagte sanktioner, dog således at virksomhedernes berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder beskyttes, er sikret. En ikke-fortrolig version af beslutningens ordlyd findes på GD for Konkurrencens websted:

<http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/>

1. INDLEDNING

- (1) Beslutningen er rettet til 27 juridiske enheder, som tilhørte 11 virksomheder på overtrædelsestidspunktet, for overtrædelse af EF-traktatens artikel 81 og EØS-aftalens artikel 53. Adressaterne deltog i en eller to overtrædelser vedrørende henholdsvis tinstabilisatorer og ESBO/estere. Overtrædelserne varede fra februar 1987 til marts 2000 (tinstabilisatorer) og fra september 1991 til september 2000 (ESBO/estere) og omfattede EØS-området (i dets sammensætning i overtrædelsesperioden).

2. BESKRIVELSE AF SAGEN

2.1. Sagsforløb

- (2) Sagen blev indledt, efter at Chemtura havde indgivet en ansøgning om bødefritagelse. Kommissionen indhentede yderligere bevismateriale i forbindelse med kontrolbesøg, der fandt sted i februar 2003. Kommissionen modtog desuden fire ansøgninger i henhold til samarbejdsmeddelelsen (Arkema France, Baerlocher, Akzo Nobel og BASF). Under kontrolbesøgene hos Akcros Chemicals (Det Forenede Kongerige) hævdede selskabets repræsentanter, at visse dokumenter var beskyttet som følge af kravet om fortrolighed i korrespondancen mellem advokater og klienter (legal professional privilege). I forbindelse med et annullationssøgsmaal anlagt af Akzo Nobel og Akcros Chemicals i april 2003 til prøvelse af flere af Kommissionens beslutninger tog Retten i Første Instans (nu Retten) stilling til spørgsmålet vedrørende dokumenterne i sin dom af 17. september 2007. Retten i Første Instans afviste Akzo Nobels og Akcros Chemicals' søgsmaal. Kommissionen fremsendte en række anmodninger om oplysninger.
- (3) Den 17. marts 2009 fremsendtes klagepunktsmeddelelsen, og alle virksomheder fik mulighed for at få indsigt i sagens akter og forsvare sig i forhold til Kommissionens indle-

dende holdning, såvel skriftligt som ved en mundtlig høring den 17. og 18. juni 2009. Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål afgav en positiv udtalelse den 15. oktober 2009 og 6. november 2009, og Kommissionen vedtog beslutningen den 11. november 2009.

2.2. Resumé af overtrædelserne

- (4) Beslutningen omhandler to særskilte, sammenhængende og vedvarende overtrædelser af EF-traktatens artikel 81 og EØS-aftalens artikel 53 vedrørende to kategorier af varmemestabilisatorer, dvs. tinstabilisatorer og ESBO/estere. Tinstabilisatorer anvendes for at undgå nedbrydning forårsaget af varme under bearbejdningen af PVC til slutprodukter. De anvendes primært i produkter af hårdt og blødt PVC. ESBO/estere anvendes som blødgørere og varmemestabilisatorer i produkter af blødt PVC.
- (5) Formålet med begge konkurrencebegrænsende aftaler var at forhøje og fastholde priserne i EØS for tinstabilisatorer og ESBO/estere ud over de normale konkurrencedygtige niveauer og understøtte dette formål gennem fordeling af kunder og afsætningsvolumener i forbindelse med disse produkter. De vigtigste beslutninger vedrørende begge karteller blev truffet på møder arrangeret af AC Treuhand. I størstedelen af kartellernes varighed overvågede AC Treuhand gennemførelsen af aftalerne om salgskvoter og om faste priser.
- (6) De overordnede linjer i begge karteller i EØS blev fastlagt på møderne i Schweiz, som fandt sted hver måned med hensyn til tinstabilisatorer og hvert kvartal med hensyn til ESBO/estere. Overtrædelserne vedrørende prisfastsættelse, markedsdeling og kundefordeling blev forhandlet og

omsat til konkret handling på de landemøder, der blev afholdt i hele Europa. Deltagerne sikrede således, at deres samordnede adfærd blev gennemført i alle EØS-lande.

- (7) Indtil 1996 verificerede leverandørerne af varmemestabilisatorer, om alle kartelmedlemmerne overholdt de konkurrencebegrænsende aftaler, direkte hos AC Treuhand. AC Treuhand omdelte endvidere »røde« og »pink« dokumenter med oplysninger om faste priser og fordeling af afsætningsvolumener under de hemmelige møder, der blev afholdt i selskabets lokaler. Disse dokumenter måtte ikke tages med fra mødelokalet.
- (8) Hver enkelt adressat anses for at være ansvarlig for sin egen deltagelse i kartelaftalerne, enten som direkte deltager, eller, som moderselskab, fordi datterselskabets adfærd tilregnes moderselskabet, fordi dette selskab udøvede afgørende indflydelse over datterselskabernes virksomhed i overtrædelsesperioden.

2.3. Adressater og overtrædelsernes varighed

- (9) Tinstabilisatorer: Akzo Nobel N.V. (24.2.1987-21.3.2000), Akzo Nobel Chemicals GmbH (24.2.1987-28.6.1993), Akcros Chemicals Ltd (28.6.1993-21.3.2000), Elementis Holdings Limited (28.9.1988-2.10.1998), Elementis plc (23.2.1998-2.10.1998), Elementis UK Limited (28.9.1988-2.7.1993), Elementis Services Limited (2.7.1993-2.10.1998), Elf Aquitaine SA (16.3.1994-31.3.1996 og 9.9.1997-21.3.2000), Arkema France (16.3.1994-31.3.1996 og 9.9.1997-21.3.2000), CECA SA (16.3.1994-31.3.1996 og 9.9.1997-21.3.2000), MRF Michael Rosenthal GmbH (12.10.1990-21.3.2000), Baerlocher GmbH (24.2.1987-21.3.2000), Baerlocher Italia SpA (22.6.1994-21.3.2000), Baerlocher UK Limited (28.3.1995-17.9.1997), Chemtura Corporation (29.5.1998-21.3.2000), Chemtura Vinyl Additives GmbH (12.12.1997-21.3.2000), BASF Specialty Chemicals Holding GmbH (24.2.1987-29.5.1998), BASF Lampertheim GmbH (24.2.1987-29.5.1998), Reagens SpA (20.11.1992-21.3.2000), AC-Treuhand AG (1.12.1993-21.3.2000).
- (10) ESBO/estere: Akzo Nobel N.V. (11.9.1991-22.3.2000), Akzo Nobel Chemicals B. V. (11.9.1991-28.6.1993), Akcros Chemicals Ltd (28.6.1993-22.3.2000), Elementis Holdings Limited (11.9.1991-2.10.1998), Elementis plc (23.2.1998-2.10.1998), Elementis UK Limited (11.9.1991-2.7.1993), Elementis Services Limited (2.7.1993-2.10.1998), Elf Aquitaine SA (11.9.1991-26.9.2000), Arkema France (11.9.1991-26.9.2000), CECA SA (11.9.1991-26.9.2000), GEA Group AG (11.9.1991-17.5.2000), Chemson Polymer-Additive AG (30.9.1995-26.9.2000), Aachener Chemische Werke Gesellschaft für glastechnische Produkte und Verfahren mbH (11.9.1991-17.5.2000), Chemson GmbH (17.5.2000-26.9.2000), Chemtura Corporation (29.5.1998-26.9.2000), Chemtura Vinyl Additives GmbH (12.12.1997-26.9.2000), BASF Specialty Chemicals

Holding GmbH (11.9.1991-29.5.1998), BASF Lampertheim GmbH (11.9.1991-29.5.1998), Faci SpA, (6.11.1996-26.9.2000), AC-Treuhand AG (1.12.1993-26.9.2000).

2.4. Korrigerende foranstaltninger

- (11) I beslutningen anvendes retningslinjerne fra 2006 om bødefastsættelse. Med undtagelse af Chemtura Corporation og Chemtura Vinyl Additives GmbH idømmes ved beslutningen alle de virksomheder, der er anført ovenfor i punkt (9) og (10), en bøde.

2.4.1. Bødens grundbeløb

- (12) Bødens grundbeløb fastsættes til 20 % af virksomhedernes salg i sektoren for tinstabilisatorer. Kun den procentdel, der skal anvendes med hensyn til Chemtura og Arkema France, fastsættes til 19 %, da selskaberne ikke deltog i den stringente gennemførelse af kartellet, der fandt sted indtil 1996. Bødens grundbeløb fastsættes til 19 % af virksomhedernes salg i sektoren for ESBO/estere. Kun den procentdel, der skal anvendes med hensyn til Chemtura og Faci, fastsættes til 18 %, da selskaberne ikke deltog i den stringente gennemførelse af kartellet, der fandt sted indtil 1996.

- (13) Grundbeløbet multipliceres med det antal år, overtrædelsen varede, idet der tages hensyn til, hvor længe hver enkelt virksomhed deltog i overtrædelsen.

2.4.2. Justering af grundbeløbet

2.4.2.1. Skærpene omstændigheder

- (14) Gentagelse af en overtrædelse er en skærpene omstændighed for Arkema France (der blev taget hensyn til tre tidligere kartelbeslutninger).

2.4.2.2. Særlig forhøjelse for at sikre en afskrækkende virkning

- (15) Der anvendes en multiplikator på 1,7 på bøden med hensyn til Elf Aquitaine SA for at afskrække dette selskab fra at indgå horisontale aftaler om prisfastsættelse og markedsopdeling.

2.4.3. Anvendelse af samarbejdsmeddelelsen fra 2002: bødenedsættelse

- (16) På basis af samarbejdsmeddelelsen fra 2002 indrømmes der Chemtura en bødenedsættelse på 100 % for tinstabilisatorer og på 100 % for ESBO/estere, CECA/Arkema France/Elf Aquitaine en nedsættelse på 30 % for tinstabilisatorer og på 50 % for ESBO/estere, Baerlocher en nedsættelse på 20 % for tinstabilisatorer, Akzo en nedsættelse på 0 % for tinstabilisatorer og på 0 % for ESBO/estere og BASF en nedsættelse på 15 % for tinstabilisatorer og på 25 % for ESBO/estere.

2.4.4. *Manglende evne til at betale*

- (17) Tre virksomheder påberåbte sig, at de ikke var i stand til at betale i henhold til punkt 35 i retningslinjerne for bødepålæg fra 2006. Kommissionen gennemgik disse påstande og foretog en omhyggelig gennemgang af disse virksomheders finansielle situation og deres specifikke sociale og økonomiske kontekst.
- (18) Som følge af Kommissionens analyse blev bøden for en virksomhed reduceret betydeligt på grund af dens vanskelige finansielle situation.

3. **BØDER PÅLAGT VED BESLUTNINGEN**

(19) For overtrædelsen i sektoren for tinstabilisatorer pålægges følgende bøder:

1)	Elementis plc, Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, Akzo Nobel N.V. og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	875 200 EUR
2)	Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, Akzo Nobel N.V. og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	2 601 500 EUR
3)	Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited og Akzo Nobel N.V. in solidum for:	4 546 300 EUR
4)	Akzo Nobel N.V., Akzo Nobel Chemicals GmbH og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	1 580 000 EUR
5)	Akzo Nobel N.V. og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	944 300 EUR
6)	Akzo Nobel N.V. og Akzo Nobel Chemicals GmbH in solidum for:	9 820 000 EUR
7)	Akzo Nobel N.V.:	1 432 700 EUR
8)	Elementis plc, Elementis Holdings Limited, Elementis UK Limited og Elementis Services Limited in solidum for:	1 580 000 EUR
9)	Elementis Holdings Limited og Elementis UK Limited in solidum for:	7 231 000 EUR
10)	MRF Michael Rosenthal GmbH, Baerlocher GmbH, Baerlocher Italia SpA og Baerlocher UK Limited in solidum for:	1 000 000 EUR
11)	Elf Aquitaine S.A., Arkema France og CECA SA in solidum for:	3 864 000 EUR
12)	Arkema France:	3 477 600 EUR
13)	Elf Aquitaine SA:	2 704 800 EUR
14)	Chemtura Corporation og Chemtura Vinyl Additives GmbH in solidum for:	0 EUR
15)	BASF Specialty Chemicals Holding GmbH og BASF Lampertheim GmbH in solidum for:	61 320 000 EUR
16)	Reagens SpA:	10 791 000 EUR

17)	AC-Treuhand AG:	174 000 EUR
(20)	For overtrædelsen i sektoren for ESBO/estere pålægges følgende bøder:	
18)	Elementis plc, Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, Akzo Nobel N.V. og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	1 115 200 EUR
19)	Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, Akzo Nobel N.V. og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	2 011 103 EUR
20)	Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited og Akzo Nobel N.V. in solidum for:	7 116 697 EUR
21)	Akzo Nobel N.V., Akzo Nobel Chemicals B.V. og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	2 033 000 EUR
22)	Akzo Nobel N.V. og Akcros Chemicals Ltd in solidum for:	841 697 EUR
23)	Akzo Nobel N.V. og Akzo Nobel Chemicals B.V. in solidum for:	3 467 000 EUR
24)	Akzo Nobel N.V.:	2 215 303 EUR
25)	Elementis plc, Elementis Holdings Limited, Elementis UK Limited, og Elementis Services Limited in solidum for:	2 033 000 EUR
26)	Elementis Holdings Limited og Elementis UK Limited in solidum for:	3 412 000 EUR
27)	Elementis Holdings Limited:	53 000 EUR
28)	Elf Aquitaine SA, Arkema France og CECA SA in solidum for:	7 154 000 EUR
29)	Arkema France:	6 438 600 EUR
30)	Elf Aquitaine SA:	5 007 800 EUR
31) a)	GEA Group AG, Aachener Chemische Werke Gesellschaft für glastech-nische Produkte und Verfahren mbH og Chemson Polymer-Additive AG in solidum for:	1 086 129 EUR
31) b)	GEA Group AG og Chemson Polymer-Additive AG in solidum for:	827 842 EUR
32)	GEA Group AG:	1 432 229 EUR
33)	Chemson Polymer-Additive AG og Chemson GmbH in solidum for:	137 606 EUR
34)	Chemson GmbH:	317 794 EUR
35)	Chemtura Corporation og Chemtura Vinyl Additives GmbH in solidum for:	0 EUR
36)	BASF Specialty Chemicals Holding GmbH og BASF Lampertheim GmbH in solidum for:	7 104 000 EUR
37)	Faci SpA:	5 940 000 EUR
38)	AC-Treuhand AG:	174 000 EUR
